

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Ort och datum
Stockholm 2025-06-17

Vår referens
Lise-Lotte Argulander

Ert Dnr
Ju2025/00838

Remissvar på SOU 2025:31 – Skärpta regler för permanent uppehållstillstånd

Företagarna har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet *SOU 2025:31 – Skärpta regler för permanent uppehållstillstånd*. Vi har tagit del av utredningens förslag och lämnar härmed våra synpunkter.

Sammanfattande synpunkter

Företagarna avstyrker utredningens huvudsakliga förslag i dess nuvarande form. Detta grundar sig inte enbart i en värdering av själva reglernas innehåll, utan framför allt i den mycket bristfälliga analys som ligger till grund för förslagen.

Utredningen saknar en tillräcklig konsekvensbedömning av hur förändrade regler för permanent uppehållstillstånd påverkar arbetsgivare – i synnerhet små och medelstora företag – samt de individer som redan lever och verkar i Sverige.

Att föreslå skärpta krav för permanent uppehållstillstånd utan att på ett tillfredsställande sätt analysera hur det påverkar arbetsmarknaden, kompetensförsörjningen, företagens administrativa situation och integrationen, är problematiskt. Företagarna anser att det krävs en fördjupad analys innan lagstiftningsåtgärder kan övervägas.

Bristande konsekvensanalys för arbetsgivare

En av de mest allvarliga bristerna i SOU 2025:31 är frånvaron av arbetsgivarperspektivet. Utredningen nämner visserligen arbetsmarknaden i generella termer, men det saknas en genomlysning av hur skärpta regler för permanent uppehållstillstånd påverkar arbetsgivare som redan anställt personer med tillfälligt tillstånd, eller planerar att göra det. För små och medelstora företag – som utgör 99 procent av alla företag i Sverige och som hittills stått för fyra av fem nya jobb i privat sektor – är tillgången till arbetskraft en avgörande fråga.

Många småföretag, inte minst inom bristyrken som vård, bygg, transport och restaurang, är beroende av möjligheten att anställa personer med utländsk bakgrund, inklusive individer som ännu inte har permanent uppehållstillstånd. Om dessa individer får svårare att få en stabil och långsiktig uppehållsrätt i Sverige, påverkar det företagets planeringsförmåga och investeringsvilja negativt.

Utredningen har inte analyserat hur detta påverkar företagsekonomisk stabilitet, kompetensförsörjning eller arbetsmiljö. Det saknas en bedömning av hur arbetsgivare påverkas av att behöva hantera osäkerhet kring sina anställdas rätt att stanna i landet – och därmed arbeta vidare. Detta är särskilt kännbart för mindre företag som saknar egna HR-avdelningar och redan har en hög administrativ belastning.

Ökad administration och regelbörda

Föreslagna regeländringar innebär inte bara en ökad osäkerhet för arbetsgivare – de innebär också ökad administration. Små företag får i praktiken en ny uppgift: att i allt högre grad sätta sig in i migrationsregler och bedöma hur en anställning påverkar en individs rätt till fortsatt uppehåll i Sverige. Detta är inte bara orimligt – det är orealistiskt.

Företagare är inte jurister. De driver verksamhet, skapar jobb och försöker följa ett redan omfattande regelverk. Att införa ytterligare en pålaga, där småföretag indirekt förväntas ta ansvar för konsekvenserna av ett komplext och snårigt regelverk kring uppehållstillstånd, är fel väg att gå. Risker är överhängande att företag helt avstår från att anställa personer med osäker status – inte av ovilja, utan av oro för risker, ökade kostnader och oklara konsekvenser. Utredningen nämner inte dessa aspekter alls. Företagarna anser att det är ett allvarligt förbiseende.

Konsekvenser för individer och för integrationen

Förslaget får också stora konsekvenser för individer som redan befinner sig i Sverige och försöker etablera sig på arbetsmarknaden. Att höja trösklarna till permanent uppehållstillstånd utan att samtidigt stärka individens möjligheter att faktiskt uppfylla kraven riskerar att få motsatt effekt – det försvårar snarare än främjar integrationen.

För många personer med tillfälliga tillstånd är vägen till arbete lång. Det kan handla om att validera utbildningar, lära sig språket, förstå det svenska systemet och få kontakt med arbetsgivare. Om ett långsiktigt och tryggt uppehållstillstånd görs beroende av exempelvis heltidsarbete under en viss tidsperiod, utan hänsyn till omständigheter som deltidsarbete, sjukdom eller vård av barn, hamnar många i en osäker livssituation.

Detta kan i sin tur skapa negativa incitament, både för individen och för arbetsgivaren. Individer kan tvingas tacka nej till deltidsarbete eller provanställningar som annars skulle kunna leda till långsiktig etablering. Arbetsgivare kan bli mer återhållsamma med att anställa personer som har en osäker migrationsstatus, eftersom det medför risk för avbrott i anställningen – och därmed ytterligare administration och omplanering av verksamheten.

Brist på alternativanalys

Företagarna anser vidare att utredningen borde ha övervägt alternativa vägar för att uppnå de syften som anges. Exempelvis kunde en analys ha gjorts av hur man genom aktiva arbetsmarknadsinsatser, utbildningssatsningar och stöd till småföretag kan öka möjligheterna för fler personer med tillfälligt uppehållstillstånd att etablera sig i arbetslivet – i stället för att enbart skärpa regelverken.

Ett välfungerande system för permanent uppehållstillstånd bör både premiera etablering och skapa trygghet. Det bör också vara förutsebart för både individer och arbetsgivare. För detta krävs en mer nyanserad och evidensbaserad analys än den som SOU 2025:31 levererar.

Företagarperspektivet måste in i migrationspolitiken

Vi vill avslutningsvis understryka att migrationspolitik inte kan utformas i ett vakuum. Sverige står inför stora utmaningar vad gäller kompetensförsörjning, inte minst i ljuset av en åldrande befolkning, urbanisering och ett snabbt teknologiskifte. I detta sammanhang är arbetskraftsinvandring och integration av nyanlända i arbetslivet en avgörande fråga.

Småföretagen – som är ryggraden i svensk ekonomi – behöver stabila och långsiktiga regelverk. Ett välfungerande system för permanent uppehållstillstånd är en viktig del i detta. Vi ser med oro på att utredningen inte tagit tillvara detta perspektiv och att ytterligare administrativa bördor nu riskerar att läggas på företag som redan är hårt belastade av regelkrav.

Företagarnas slutsats

Mot bakgrund av ovanstående avstyrker Företagarna utredningens huvudsakliga förslag i dess nuvarande form. Vi efterlyser en fördjupad konsekvensanalys som särskilt belyser effekterna för små och medelstora företag, den ökade administrationen och regelbördan, samt konsekvenserna för individer som befinner sig i en integrationsprocess. Först när sådana underlag finns kan lagstiftningsåtgärder övervägas på ett rättssäkert och samhällsekonomiskt effektivt sätt.

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Lise-Lotte Argulander
Näringspolitisk expert
Företagarna